

Vayeira 4: The Conflict with Avimelech and the Plishtim

1. בראשית פרק כ

(א) ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר: (ב) ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחתי הוא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה: (ג) ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנה מת על האשה אשר לקחת והוא בעלת בעל: (ד) ואבימלך לא קרב אליה ויאמר אדני הגוי גם צדיק תהרג: (ה) הלא הוא אמר לי אחתי הוא והיא גם הוא אמרה אחי הוא בתם לבבי ובנקין כפי עשיתי זאת: (ו) ויאמר אליו האלהים בחלום גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת ואחשך גם אנכי אותך מחטו לי על כן לא נתתיך לנגע אליה: (ז) ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך וחייה ואם אינך משיב דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך: (ח) וישכם אבימלך בבקר ויקרא לכל עבדיו וידבר את כל הדברים האלה באזניהם וייראו האנשים מאד: (ט) ויקרא אבימלך לאברהם ויאמר לו מה עשית לנו ומה חטאתי לך כי הבאת עלי ועל ממלכתי חטאה גדלה מעשים אשר לא יעשו עשית עמדי: (י) ויאמר אבימלך אל אברהם מה ראית כי עשית את הדבר הזה: (יא) ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי: (יב) וגם אמנה אחתי בת אבי הוא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה: (יג) ויהי כאשר התעו אתי אלהים מבית אבי ואמר לה זה חסדך אשר תעשי עמדי אל כל המקום אשר נבוא שמה אמרי לי אחי הוא: (יד) ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ויתן לאברהם וישב לו את שרה אשתו: (טו) ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב: (טז) ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף לאחייך הנה הוא לך כסות עינים לכל אשר אתך ואת כל ונכתת: (יז) ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו וילדו: (יח) כי עצר עצר יקוק בעד כל רחם לבית אבימלך על דבר שרה אשת אברהם: o

2. בראשית פרק כא

(כב) ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר אתה עשה: (כג) ועתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולניני ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרתי בה: (כד) ויאמר אברהם אנכי אשבע: (כה) והוכח אברהם את אבימלך על אדות באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך: (כו) ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי וגם אנכי לא שמעתי בלתי היום: (כז) ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית: (כח) ויצב אברהם את שבע כבשת הצאן לבדה: (כט) ויאמר אבימלך אל אברהם מה הנה שבע כבשת האלה אשר הצבת לבדנה: (ל) ויאמר כי את שבע כבשת תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת: (לא) על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם: (לב) ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים: (לג) ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם יקוק אל עולם: (לד) ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים: פ

3. בראשית פרק כו

(א) ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה: (ב) וירא אליו יקוק ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך: (ג) גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל והקמתי את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך: (ד) והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גוי הארץ: (ה) עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורתתי: (ו) וישב יצחק בגרר: (ז) וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחתי היא כי ירא לאמר אשתי פן יהרגני אנשי המקום על רבקה כי טובת מראה היא: (ח) ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו: (ט) ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אף הנה אשתך הוא ואיך אמרת אחתי הוא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה: (י) ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשם: (יא) ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנגע באיש הזה ובאשתו מות ימות:

(יב) וַיִּזְרַע יַצְחָק בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיִּמְצָא בְּשָׁנָה הַהוּא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ יִקְוֹק: (יג) וַיִּגְדֵּל הָאִישׁ וַיִּלְךָ הַלֹּךְ וַיִּגְדֵּל עַד כִּי גָדַל מְאֹד: (יד) וַיְהִי לוֹ מְקַנָּה צֹאן וּמְקַנָּה בְּקָר וְעֵבֶדָה רַבָּה וַיִּקְנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים: (טו) וְכָל הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עֲבָדֵי אָבִיו בְּיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלֹאוּם עֶפְרוֹ: (טז) וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל יַצְחָק לֶךְ מֵעִמָּנוּ כִּי עֲצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד: (יז) וַיִּלְךָ מִשָּׁם יַצְחָק וַיִּחַן בְּנַחַל גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם: (יח) וַיֵּשֶׁב יַצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בְּיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת כְּשִׁמְתָן אֲשֶׁר קָרָא לָהֶן אָבִיו: (יט) וַיַּחְפְּרוּ עֲבָדֵי יַצְחָק בְּנַחַל וַיִּמְצְאוּ שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים: (כ) וַיְרִיבוּ רַעִי גְרָר עִם רַעִי יַצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְׂקוּ עִמּוֹ: (כא) וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֲרֵת וַיְרִיבוּ גַם עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שְׁטֹנָה: (כב) וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֲרֵת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי עֵתָה הִרְחִיב יִקְוֹק לָנוּ וּפְרִינוּ בְּאֶרֶץ: (כג) וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שֶׁבַע: (כד) וַיֵּרָא אֵלָיו יִקְוֹק בְּלִילָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ אֵל תִּירָא כִּי אֲתָךְ אֲנֹכִי וּבְרַכְתִּיךָ וְהִרְבִּיתִי אֶת זְרַעְךָ בְּעֵבוֹר אַבְרָהָם עֲבָדֵי: (כה) וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יִקְוֹק וַיֵּט שָׁם אֶהָלוֹ וַיִּכְרוּ שָׁם עֲבָדֵי יַצְחָק בְּאֵר: (כו) וַאֲבִימֶלֶךְ הַלֶּךְ אֵלָיו מִגְרָר וְאַחֲזֵת מִרְעֵהוּ וּפִיכֵל שֵׁר צָבָאוּ: (כז) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יַצְחָק מְדוּעַ בָּאתֶם אֵלַי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתִּשְׁלַחוּנִי מֵאֲתָכֶם: (כח) וַיֹּאמְרוּ רֹאוּ רֵאיוֹנוֹ כִּי הִיא יִקְוֹק עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אֵלֶּה בִּינוֹתֵינוּ בִּינוֹנוֹ וּבִינוֹךְ וּנְכַרְתֶּהּ בְּרִית עִמָּךְ: (כט) אִם תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה כְּאֲשֶׁר לֹא נִגְעֵנוּךְ וְכְאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמָּךְ רַק טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אֲתָה עֵתָה בְּרוּךְ יִקְוֹק: (ל) וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתָּה וַיֵּאָכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ: (לא) וַיִּשְׁפִּימוּ בַבְּקָר וַיִּשְׁבְּעוּ אִישׁ לְאָחִיו וַיִּשְׁלַחֵם יַצְחָק וַיִּלְכוּ מֵאֲתוֹ בְּשָׁלוֹם: (לב) וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עֲבָדֵי יַצְחָק וַיִּגְדּוּ לוֹ עַל אֲדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִצְּאֵנוּ מַיִם: (לג) וַיִּקְרָא אֹתָהּ שֶׁבַע עַל כֵּן שֵׁם הָעִיר בְּאֵר שֶׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה: **ס**

4. שמות פרק יג

(יז) וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרַעְהָ אֶת הָעָם וְלֹא נָחֵם אֱלֹהִים דְּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן יִנָּחֵם הָעָם בְּרֵאתֶם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרַיִמָּה: (יח) וַיֹּסֵב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דְּרָךְ הַמִּדְבָּר יָם סוּף וְחִמְשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִאֶרֶץ מִצְרַיִם:

5. שופטים פרק כא

(כה) בְּיַמֵּים הֵהֵם אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיִּשָּׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה:

6. שופטים פרק ב - פרק ג

(פרק ב:יג) וַיַּעֲזְבוּ אֶת יִקְוֹק וַיַּעֲבְדוּ לְבַעַל וְלַעֲשָׂתָרוֹת: (יד) וַיַּחֲרֹף אֶף יִקְוֹק בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד שָׁסִים וַיִּשְׁסוּ אוֹתָם וַיִּמְכְּרוּם בְּיַד אוֹיְבֵיהֶם מִסְבִּיב וְלֹא יָכְלוּ עוֹד לַעֲמֹד לְפָנָיו אוֹיְבֵיהֶם: (טו) בְּכָל אֲשֶׁר יָצְאוּ יַד יִקְוֹק הִיָּתָה בָּם לְרַעָה כְּאֲשֶׁר דָּבַר יִקְוֹק וְכְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יִקְוֹק לָהֶם וַיִּצַּר לָהֶם מְאֹד: (טז) וַיִּקְּמוּ יִקְוֹק שְׁפָטִים וַיֹּשִׁיעוּם מִיַּד שָׁסִיָּהֶם: (יז) וְגַם אֵל שְׁפָטֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ כִּי זָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶם סָרוּ מִן הַדְּרָךְ אֲשֶׁר הִלְכוּ אֲבוֹתֶם לְשִׁמְעַת מִצְוֹת יִקְוֹק לֹא עָשׂוּ כֵן: (יח) וְכִי הִקִּים יִקְוֹק לָהֶם שְׁפָטִים וַהֲיָה יִקְוֹק עִם הַשְּׁפָט וְהוֹשִׁיעֵם מִיַּד אוֹיְבֵיהֶם כֹּל יְמֵי הַשּׁוֹפֵט כִּי יִנָּחֵם יִקְוֹק מִנְּאֻקָתָם מִפְּנֵי לְחֻצִיָּהֶם וּדְחָקֵיהֶם: (יט) וַהֲיָה בְּמוֹת הַשּׁוֹפֵט יִשְׁבוּ וְהִשְׁחִיתוּ מֵאֲבוֹתָם לְלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים לְעַבְדָּם וְלַהֲשִׁתַּחֲוֹת לָהֶם לֹא הִפִּילוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם וּמִדְּרָכָם הַקָּשָׁה: (כ) וַיַּחֲרֹף אֶף יִקְוֹק בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יַעֲן אֲשֶׁר עָבְרוּ הַגּוֹי הַזֶּה אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת אֲבוֹתָם וְלֹא שָׁמְעוּ לְקוֹלִי: (כא) גַּם אֲנִי לֹא אוֹסִיף לְהוֹרִישׁ אִישׁ מִפְּנֵיהֶם מִן הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עִזָּב יְהוֹשֻׁעַ וַיָּמָת: (כב) לְמַעַן נֹסוֹת בָּם אֶת יִשְׂרָאֵל הַשְּׁמֵרִים הֵם אֶת דְּרָךְ יִקְוֹק לְלֶכֶת בָּם כְּאֲשֶׁר שִׁמְרוּ אֲבוֹתָם אִם לֹא: (כג) וַיִּנַּח יִקְוֹק אֶת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לְבַלְתִּי הוֹרִישֵׁם מִהָרָה וְלֹא נִתְּנָם בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ: **פ**

(פרק ג:א) וְאֵלֶּה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִנִּיחַ יִקְוֹק לְנֹסוֹת בָּם אֶת יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ אֶת כָּל מִלְחָמוֹת כְּנַעַן: (ב) רַק לְמַעַן דַּעַת דְּרוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְלַמֵּד מִלְחָמָה רַק אֲשֶׁר לְפָנִים לֹא יָדְעוּם: (ג) חֲמִשָּׁת סַרְנֵי פְּלִשְׁתִּים וְכָל הַכְּנַעֲנִי וְהַצִּידִי וְהַחִוִּי יָשֵׁב הַר הַלְּבָנוֹן מִהָרָה בַּעַל חֶרְמוֹן עַד לְבֹאֹת חֲמַת: (ד) וַיְהִי לְנֹסוֹת בָּם אֶת יִשְׂרָאֵל לְדַעַת הַיִּשְׁמְעוּ אֶת מִצְוֹת יִקְוֹק אֲשֶׁר צִוָּה אֶת אֲבוֹתָם בְּיַד מֹשֶׁה: (ה) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יָשִׁבוּ בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי הַחֲתִי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרָזִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: (ו) וַיִּקְחוּ אֶת בְּנוֹתֵיהֶם לָהֶם לְנָשִׁים וְאֶת בְּנוֹתֵיהֶם נָתְנוּ לְבָנֵיהֶם וַיַּעֲבְדוּ אֶת אֱלֹהֵיהֶם: **פ**

7. שמואל ב פרק ח

(א) ויהי אחריו כן ויהי דוד את פלשתים ויכניעם ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים:

8. מדרש שמואל (בובר) פרשה יב סימן א

[א] ויהי ארון ה' בשדה פלשתים שבעה חדשים (שמואל א', ו' א'). כתיב "כי את שבע כבשות וגו'" (בראשית כ"א כ"ח), אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם: אתה נתת לו שבע כבשות, חייך שאני משהה בשמחת בניך שבעה דורות. דבר אחר: אתה נתת לו שבע כבשות, חייך שבניו הורגים שבעה צדיקים מבניך, אלו הן - שמשון חפני ופנחס שאול ושלשת בניו. דבר אחר: אתה נתת לו שבע כבשות, חייך שבניו מחריבין שבע משכנות מבניך, אלו הן - אהל מועד וגלגל ונוב וגבעון ושילה ובית העולמים תרין. דבר אחר: אתה נתת לו שבע כבשות, חייך שארוני מחזר בשדה פלשתים שבעה חדשים, הדא הוא דכתיב "ויהי ארון ה' בשדה פלשתים שבעה חדשים."

9. בראשית פרק י'

(ו) ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען: (ז) ובני כוש סבא וחיליה וסבתה ורעמה וסבתכא ובני רעמה שבא ודן: (ח) וכוש ילד את נמרד הוא החל להיות גבר בארץ: (ט) הוא היה גבר ציד לפני יקוק על כן יאמר כנמרד גבור ציד לפני יקוק: (י) ותהי ראשית ממלכתו בכל ארץ ואפד וכלנה בארץ שנער: (יא) מן הארץ ההוא יצא אשור ויבן את נינה ואת רחבת עיר ואת כלח: (יב) ואת רסן בין נינה ובין כלח הוא העיר הגדלה: (יג) ומצרים ילד את לודים ואת ענמים ואת להבים ואת נפתחים: (יד) ואת פתרים ואת כסלחים אשר יצאו משם פלשתים ואת כפתרים: ס

10. שמות פרק טו

(ז) תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכוון לשבתך פעלת יקוק מקדש אדני כוננו ידי: (יח) יקוק ימלך לעלם ועד: (יט) כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וישב יקוק עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים: פ

11. תלמוד בבלי מסכת שבת דף נו עמוד ב

אמר רב יהודה אמר שמואל: נוח לו לאותו צדיק שיהא שמש לדבר אחר ואל יכתב בו ויעש הרע בעיני ה'. אמר רב יהודה אמר שמואל: בשעה שנשא שלמה את בת פרעה הכניסה לו אלף מיני זמר, ואמרה לו: כך עושין לעבודה זרה פלונית, וכך עושים לעבודה זרה פלונית, ולא מיחה בה. אמר רב יהודה אמר שמואל: בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאלי ונעץ קנה בים, ועלה בו שירטון, ועליו נבנה כרך גדול של רומי. במתניתא תנא: אותו היום שהכניס ירבעם שני עגלי זהב אחד בבית אל ואחד בדרך נבנה צריף אחד, וזהו איטליאה של יון.